

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 759/2017
27.04.2017. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић, Биљане Драгојевић, Слађане Накић Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Маричић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Републичка дирекција за имовину РС Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, ради враћања стеченог без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2418/16 од 17.11.2016. године, у седници већа одржаној 27.04.2017. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2418/16 од 17.11.2016. године у смислу члана 404. ЗПП као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2418/16 од 17.11.2016. године и предмет враћа Апелационом суду у Београду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 18666/14 од 26.01.2016. године у првом ставу изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу исплати 2.036.234,80 динара са законском затезном каматом почев од 17.11.2015. године до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован већи део тужбеног захтева тужиоца од досуђеног ставом првим изреке, а за износ од још 470.538,19 динара са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 206.830,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2418/16 од 17.11.2016. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 18666/14 од 26.01.2016. године у ставу првом и трећем изреке. Другим ставом изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног парничног поступка.

Против другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију због повреде материјалног права и потребе новог тумачења права, односно разматрања правних питања од општег интереса у заснивању облигационих односа.

Врховни касациони суд је на основу овлашћења из члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11), који је новелиран одредбом члана 14. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 55/14) закључио да су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној.

Новелираном одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене одлуке која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, уједначи судска пракса и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Према утврђеном чињеничном стању пресудом Четвртог општинског суда у Београду П 2232/03 од 07.10.2005. године, усвојен је тужбени захтев тужиље ББ (маћеха тужиоца) и утврђено је да је ништав уговор о откупу стана број ... у улици ... број ... у ..., који је закључен између државе СРЈ као правног претходника тужене у овом спору и овде тужиоца АА, који је оверен пред Првим општинским судом у Београду под бројем Ов ... од 15.06.1993. године. Пресудом Првог основног суда у Београду П 53370/10 од 03.06.2010. године утврђено је да овде тужилац има право закупа на неодређено време на двособном стану број ... на деветом спрату стамбене зграде у улици ... број ... у ..., површине 65м² као члан породичног домаћинства свог покојног оца ВВ, што су тужена Република Србија – Републичка дирекција за имовину и ББ дужни да признају и трпе да тужилац са туженом Републиком Србијом закључи уговор о закупу стана на неодређено време. Ванпарнични поступак који је покренут пред Првим основним судом у Београду у предмету Р1 42/12, по предлогу предлагача АА против противника предлагача Републике Србије – Републичке дирекције за имовину ради доношења решења које замењује уговор о откупу истог стана, прекинут је решењем Р1 42/12 од 11.02.2013. године до правноснажног окончања овог поступка.

Вештачењем преко судског вештака економско-финансијске струке, после допуна вештака, утврђена је откупна цена предметног стана са стањем на дан 17.10.2005. године у износу од 1.222.693,43 динара што валоризовано до 17.11.2015. године (као дана корекције налаза вештака) износи 2.506.772,99 динара.

На основу утврђеног чињеничног стања, за које другостепени суд закључује да је правилно и потпуно утврђено, применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. у вези са чланом 228. и чланом 229. ЗПП, усвојен је тужбени захтев

тужиоца, а другостепени суд је закључио да је правилно примењено материјално право позивајући се на члан 104. став 1. и став 2. у вези са чланом 277. ЗОО, имајући у виду да потраживање тужиоца није застарело и дајући за своју одлуку јасне, довољне и правилне разлоге.

Другостепени суд закључује да је тужена преклудирана са истицањем приговора застарелости потраживања тужиоца, који је истакла у поднеску од 22.01.2016. године и на рочишту за главну расправу 26.01.2016. године, али не из разлога на који се позвао првостепени суд (члан 372. ЗПП), налазећи да тужена у поновљеном поступку након укидања првостепене пресуде не може да истакне материјално правни приговор. Другостепени суд сматра да у конкретном случају првостепени суд се могао позивати само на члан 298. став 1. и став 2. (одговор на тужбу), члан 302. и члан 308. (припремно рочиште односно прво рочиште за главну расправу ако припремно рочиште није обавезно) и члан 312. став 5. (рочиште за главну расправу) и члана 314. ЗПП. Значи, да је тужена у одговору на тужбу била дужна да истакне приговор застарелости потраживања, а ако је то пропустила онда најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу ако припремно рочиште није обавезно, коју могућност тужена није искористила, те је преклудирана са истицањем приговора застарелости. Другостепени суд даље наводи да и за случај да није преклудирана са истицањем приговора застарелости, ради се о ништавом уговору о откупу предметног стана, а тужба је поднета пре истека општег рока застарелости од 10 година из члана 371. ЗОО. Цена је исплаћена у условима велике хиперинфлације, тужилац није имао доказ о уплаћеној висини цене, иако се у списима утврђује да је купац уплатио купопродајну цену стана јер му је тужени дао сагласност за укњижбу не спорећи да је уплата извршена, вештачењем није било могуће извршити валоризацију уплаћеног износа, па је применом правила о терету доказивања висина обавезе утврђена на дан доношења одлуке и тужена обавезана да тај износ плати тужиоцу.

Врховни касациони суд као прво утврђује да је закључак судова о преклудираниости са истицањем приговора застарелости после припремног рочишта или првог рочишта за главну расправу неоснован, јер је истицање приговора у смислу члана 298. ЗПП, прописано за процесно правне приговоре, а приговор застарелости потраживања је материјално правни приговор који се према одредби члана 372. ЗПП не може истицати у жалби. Могућост истицања материјално правних приговора није ограничена на припремно рочиште или прво рочиште за главну расправу ако припремно није обавезно, те се у том смислу не може прихватити закључак о преклузији истицања овог приговора.

У погледу начина утврђивања цене која је исплаћена 1993. године у условима хиперинфлације, код постојања чињеница да тужени има податке о томе да је цена исплаћена, вештачењем је требало утврдити висину исплаћене цене, а потом методологијом ревалоризације утврдити стварно дуговање тужиоца. Наравно, после

тога је било нужно оценити основаност истакнутог приговора застарелости потраживања.

На основу изнетих разлога, другостепену пресуду је ваљало укинути ради поновне оцене жалбених навода и правилне примене материјалног права.

Са изложеног, а на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић